

Beantwoording Technische Vragen

Aan: Verenigde vergadering

Onderwerp: Beantwoording technische vragen commissie Voldoende Water en Waterkwaliteit

Datum: 11 maart 2020

Fractie	VRAAG	Antwoord
5.a	Aanpak zwemwater en blauwalgen 2020 ev.	
VVD	In het besluit wordt de Peddelpoel in Spaarnwoude niet genoemd maar wordt wel voorgesteld in het overzicht op p. 5 van de nota. Opnemen in het besluit?	In het kader van de overdracht van de fietsbrug over Zijkanaal F is door het Recreatieschap Spaarnwoude de wens uitgesproken om voor de Peddelpoel (en Veerplas) maatregelen te treffen om zwemwaterkwaliteit te verbeteren. Om deze optie open te houden is deze toegevoegd in de tabel op blz. 5. Dit is dus niet gedaan omdat De Peddelpoel nu "aanvaardbaar" of lager scoort (dat was eerder t/m 2017 het geval). De situatie is verbeterd en de verwachting is dat dit doorzet.
A&B	Welke inspanning kan Rijnland verrichten om de wetgeving en het beleid rondom waterkwaliteit en blauwalg bij zwemwater concreter te maken?	De Zwemwaterrichtlijn is Europese wetgeving die is geïmplementeerd in Nederlandse wetgeving. Voor blauwalgen is deze uitgewerkt in een nationaal protocol blauwalgen. Dit wordt momenteel herzien en Rijnland is hier actief bij betrokken. De concretisering naar maatregelen wordt gemaakt binnen het programma Aanpak blauwalgen 2017-2021. De onderhavige besluitnota is daar een nadere invulling van.
A&B	Is er al een evaluatie van de vorige projecten waar blauwalg is bestreden?	De resultaten van de pilot ultrasone bestrijding is via een TKN nota op 15 oktober 2018 verzonden naar de VV (18.155983). De evaluatie van de waterstofperoxide pilots wordt momenteel afgerond en er wordt over gerapporteerd. Deze rapportage zal gedeeld worden met de VV. In de eerste helft 2020 worden de resultaten gepresenteerd op een voor dit onderwerp georganiseerd symposium (UvA i.s.m. Arcadis).
A&B	Kunnen de andere verantwoordelijke partijen harde garanties afgeven in de bijdrage tot bestrijding van blauwalg?	Een aantal partijen/gemeenten zijn heel bereidwillig om wel mee te willen betalen. "Harde garanties" worden per project vastgelegd in een overeenkomst. Bij sommige andere partijen is het verkrijgen van cofinanciering een lastig proces, omdat deze partijen hun verantwoordelijkheden minder voelen en zich afwachtend opstellen. Het helpt hier als Rijnland een toezegging kan doen om de helft te willen financieren.
A&B	Kunt een meer gedetailleerde onderbouwing geven van het gevraagde krediet?	Onderbouwing is gegeven door adviesbureau Sweco. Het betreft een eerste inschatting. In samenwerking met de partners (veelal gemeenten) worden de plannen geconcretiseerd en kosten gedetailleerd onderbouwd. Gezien de relatief lage geraamde totaalkosten per locaties, is geen uitgebreide technische voorbereidingsfase inclusief SSK-ramingen opgetuigd.
A&B	Kan de bestrijding van blauwalg niet worden gekoppeld of onderdeel zijn van de KRW-maatregelen? Beide hebben het doel de waterkwaliteit te verbeteren.	Een deel van de zwemwaterlocaties bevindt zich in de KRW-waterlichamen. Hier zijn in veel gevallen de KRW- en zwemwatermaatregelen gekoppeld. Bijvoorbeeld bij het terugdringen van nutriënten hebben beide baat. KRW-maatregelen kunnen de zwemwaterkwaliteit echter ook nadelig beïnvloeden. Zo kan het stimuleren van onderwatervegetatie (belangrijke KRW-maatregel) leiden tot zwemmersjeuk. Een goede afstemming is dus nodig en vindt ook plaats. Het gebiedsproces met belanghebbenden wordt waar mogelijk gekoppeld. Bij de niet-KRW waterlichamen vindt voor zwemwateren een eigen gebiedsproces plaats.

Beantwoording Technische Vragen

Aan: Verenigde vergadering

Onderwerp: Beantwoording technische vragen commissie Voldoende Water en Waterkwaliteit

Datum: 11 maart 2020

5.b.	Evaluatie peilbesluit Reeuwijkse Plassen	
Natuur-terreinen	In het stuk wordt verwezen naar een ander traject waar onderzoek wordt gedaan naar de relatie flexibel peilbeheer en waterkwaliteit. Zijn deze (tussentijdse) resultaten al beschikbaar? Dit mede in verband met het belang van deze resultaten voor het beheer van Polder Stein-Noord.	Er is op meerdere plaatsen (met name binnen andere waterschappen) flexibel peilbeheer ingesteld met verbetering van de waterkwaliteit als doel. De mate waarin dit bijdraagt aan verbetering van de waterkwaliteit hangt sterk af van lokale situaties. Vaak is, zoals in de Reeuwijkse Plassen, flexibel peil onderdeel van een groter maatregelenpakket. Dat maakt het lastig om het exacte aandeel in de verbetering toe te schrijven aan een bepaalde maatregel. NB: t.a.v. Stein-Noord worden andere gestelde vragen binnenkort beantwoord.
Natuur-terreinen	Is het gemaal aan de Burgvlietkade alweer in bedrijf? Welke aanpassingen zijn er / worden er aangebracht?	Ja het vakgemaal Burgvlietkade is weer in bedrijf sinds eind februari. Het project bevindt zich in de afrondende fase. Aanpassingen: - De maximale capaciteit van het gemaal is verhoogd tot 90 m3/min en daarnaast is er een visvriendelijke pomp geplaatst. - Verder: elektrische installatie en procesautomatisering vervangen, constructieve aanpassingen, terugslagklep opgeknapt, aanvullende veiligheidsvoorzieningen De tijdelijke pompinstallatie is verwijderd.
VVD	Als op basis van de evaluatie van het Peilbesluit de conclusie is dat er geen aanpassing nodig is, dan is er toch ook geen besluit nodig?	Formeel gezien is een besluit mogelijk niet nodig. Gezien het intensieve overleg met de omgeving en daarmee de bestuurlijke relevantie worden de uitkomsten van de evaluatie en het niet herzien van het peilbesluit voorgelegd aan de VV.
5.c	Kredietvoorstel oeververdedigingen	
A&B	Kunt u het overzicht van de aan te pakken oevers uitbreiden met de kosten per strekking en het type beschoeiing?	Het betreft nu nog een globale raming op basis van kosten kentallen, bij het beschikbaar komen van krediet zal er een heropname plaatsvinden van de strekkingen. Het type beschoeiing is over het algemeen harde beschoeiing.
A&B	Zijn er kansen in de projecten om zaken direct mee te nemen in de projecten (bv aanleg steigers / eendetrappen / ecologische verbindingen).	Na kredietverstrekking zal bepaald worden wat technisch mogelijk en noodzakelijk is en of er wellicht een alternatieve oeverbescherming in de vorm van een NVO toegepast kan worden en of er wellicht mee koppelkansen zijn in de omgeving. Op basis daarvan volgt een technisch ontwerp en daarmee samenhangende kosten worden dan specifiek bepaald.
A&B	Wordt dit een openbare aanbesteding of wordt gekozen voor lokale aannemers?	De aanbestedingsvorm volgt op basis van de (on)mogelijkheden die ons ter beschikking staan op basis van onze Inkoop- en Aanbestedingsregels, waarbij lokale ondernemers zeker een voorkeur hebben, mits dus mogelijk.

Beantwoording Technische Vragen

Aan: Verenigde vergadering

Onderwerp: Beantwoording technische vragen commissie Voldoende Water en Waterkwaliteit

Datum: 11 maart 2020

6.a.	VV TKN-memo Herziening plan van aanpak landbouwemissies	
A&B	Kunt u aangeven wat u exact bedoeld met droompolders?	Droompolders, of ook wel inspiratiepolders, zijn polders waarbij willen laten zien hoe Rijnland samen werkt met de agrariërs in het gebied en hoe wij in andere polders aan de gang willen gaan. Ook willen we nieuwe maatregelen uitproberen in deze polders op het gebied van waterkwaliteit. Doel is om zoveel mogelijk inwoners deel te laten nemen in deze polders. Dit alles met de focus om het fosfaatgehalte in de polders naar beneden te brengen.
	Welk bedrag wilt Rijnland ter beschikking stellen om de landbouw te stimuleren om bovenwettelijke maatregelen te nemen?	Dat wordt op dit moment berekend en komt als besluitvorming in de VV van 24 juni 2020 bij besluitvorming rondom de Nota Schoon Water 3. (Zoals ook aangegeven bij het kopje 'vervolg' in de VV nota). Op dit moment zijn er nog lopende projecten met kredieten die in 2016-2017 zijn verleend en die vaak tevens gelden als cofinanciering naast POP-gelden (EU-subsidies).
A&B	Kunt u aangeven wat u exact bedoeld met het aanpassen van het doorspoelregime en het hydrologisch isoleren van gebieden?	In het waterbeheer wordt, ook door Rijnland, doorspoelen waar nodig ingezet als strategie om gewenste waterkwaliteit te borgen. Doorspoelen met water van een betere kwaliteit wordt dan toegepast om bijvoorbeeld oplopende zoutconcentraties, of zuurstofarm water, te voorkomen. Vanuit een degelijke watersysteemanalyse kan in afstemming met het gebied worden gezocht naar een optimaal doorspoelregime. Dat regime biedt de kwaliteit die het gebied nodig heeft op zo doelmatig mogelijke wijze zodat zo min mogelijk water hoeft te worden ingelaten en vervolgens weer te worden uitgemalen. In de Haarlemmermeer is via een gebiedsproces van waterbeschikbaarheid een besparing doorgevoerd op de doorspoelwatervraag terwijl de ondernemers, die zelf de waterkwaliteit meten, beter bediend worden. Hydrologisch isoleren behelst het voorkomen dat water van een ongewenste kwaliteit andere watersystemen nadelig beïnvloedt. Een voorbeeld zijn de weidegebieden langs de Meije Graslanden die, waar doelmatig, zijn geïsoleerd van het KRW waterlichaam van de Nieuwkoopse Plassen. Binnen de Plassen zelf is ook rond de aalscholverkolonie een hydrologische isolatie doorgevoerd om te voorkomen dat nutriënten de plassen bereiken.
A&B	Klopt het dat de afvoer langs de A4 ,A44,A12 etc. provinciale wegen en B wegen in het oppervlaktewater polders terecht komt?	In veel gevallen zal inderdaad het regenwater van wegen afgevoerd worden naar een bermsloot (dan wel via de bodem). Deze bermsloten zijn vaak onderdeel van het oppervlaktewater in een polder. Dus inderdaad het regenwater dat op wegen in polders terecht komt, zal vaak in het oppervlaktewater van een polder terechtkomen.

Beantwoording Technische Vragen

Aan: Verenigde vergadering

Onderwerp: Beantwoording technische vragen commissie Voldoende Water en Waterkwaliteit

Datum: 11 maart 2020

A&B	Heeft Rijnland cijfers in hoeverre dat een negatieve invloed heeft op het oppervlaktewater? Graag een toelichting?	Rijnland heeft hier zelf geen onderzoek naar gedaan. Rijkswaterstaat heeft dit echter wel gedaan. Dit rapport is beschikbaar. Er komen een aantal verschillende stoffen via wegen in het oppervlaktewater terecht. Dit zijn brandstoffen, smeermiddelen, verbrandingsproducten, zware metalen en strooizout. De brandstoffen en smeermiddelen zijn producten zoals benzine, diesel en olie. Door het verbranden van deze brandstoffen worden andere stoffen gevormd zoals stikstofoxiden en Polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK). Voor wegen wordt in de winter strooizout gebruikt wat in het oppervlaktewater terecht kan komen. Daarnaast komen er via voertuigen zware metalen op het wegdek terecht. Deze stoffen hebben verschillende effecten in het water. Het toevoegen van stikstof zorgt voor vermisting. Zware metalen zijn dan weer toxisch enz. Uit het onderzoek blijkt dat PAK, olieproducten en zware metalen gebonden worden aan bodemdeeltjes waardoor de verontreiniging lokaal blijft. Er wordt gerapporteerd dat deze meestal tot de bermsloot beperkt blijft. Strooizout verdunt snel in poldersystemen waardoor dit alleen lokaal effect zal hebben op planten en dieren. Stikstof is landelijk een probleem en hiervoor worden maatregelen uitgevoerd. De stoffen die via het wegdek in het water komen hebben naar verwachting alleen lokaal een effect op het oppervlaktewater.
A&B	Kunt u toelichten welke schade vogels veroorzaken met het fosfaat oppervlakte water polders? Zijn daar metingen van?	Het Nederlands Instituut voor Ecologie (NIOO-KNAW) heeft hier onderzoek naar gedaan. Het heeft een model ontwikkeld om de effecten van watervogels op de nutriënten in beeld te brengen. Rijnland heeft dit model gebruikt om te kijken welke bijdrage vogels hebben op de nutriëntenbelasting van het oppervlaktewater. Uit deze berekeningen kwam naar voren dat de invloed van vogels op het oppervlaktewater bijna altijd zeer beperkt blijft. Uitzonderingen zijn er zoals locaties waar grote groepen kolonibroeders aanwezig zijn, zoals aalscholvers, meeuwen of blauwe reigers. Ganzen hebben over het algemeen een zeer klein effect op de nutriënten concentraties in het oppervlaktewater. Andere bronnen in polders zoals landbouwactiviteiten en nalevering uit de bodem hebben eigenlijk in bijna alle gevallen een veel groter effect dan de vogels op de nutriëntenconcentraties in het oppervlaktewater.
A&B	Klopt het dat de waterkwaliteit van boezemwater slechter is (tijdens het inlaten) dan de polderwaterkwaliteit?	Nee, in het algemeen is bij Rijnland de waterkwaliteit minder goed in de polders dan in de boezemwateren. Er zijn uitzonderingen, zoals bijvoorbeeld de Nieuwkoopse Plassen, maar in het algemeen kunnen we stellen dat de waterkwaliteit in de polders minder goed is dan in de boezemwateren. In de Haarlemmer Trekvaart zien we zelfs dat het uitmalen van water uit de polders de nutriëntenconcentraties in deze vaart aanzienlijk verhoogt.
50PLUS	Verzoek om een inzicht te geven van de kosten voortvloeiend uit de landbouwemissies voor het halen van de KRW-doelstellingen.	De emissies uit landbouwgebieden zijn een belangrijke component in de toestand van oppervlaktewater nu en bij de verbetering van de kwaliteit van het oppervlaktewater. 72% van de P-belasting en 47% van de N-belasting in Rijnlands gebied zijn afkomstig uit de polders, waar het landbouwkundig gebruik een onderdeel van uitmaakt. Niet alle emissies vanuit de landbouwgebieden zijn direct te koppelen aan de actuele landbouwpraktijk. Naast actuele bemesting zijn, gebiedsafhankelijk, ook belangrijke componenten: nalevering uit landbouwgronden (historische

Beantwoording Technische Vragen

Aan: Verenigde vergadering

Onderwerp: Beantwoording technische vragen commissie Voldoende Water en Waterkwaliteit

Datum: 11 maart 2020

		bemesting), bodemaftbraakprocessen die niet aan bemesting gerelateerd zijn, kwel van fosfaatrijk grondwater. Deze componenten zijn vaak wel gerelateerd aan het faciliteren van de landbouwfunctie van een gebied, maar niet gekoppeld aan de mestgiftten door agrariërs. Op het moment is het landbouwteam bezig inzicht te verkrijgen in de kosten van maatregelen voor samenwerking aan emissiereductie vanuit de landbouw op het focuspunt fosfor. Deze kosten zullen worden opgenomen in de Nota schoon water 3, die de tweede helft van dit jaar aan de buitenwereld (voor inspraak) en aan u zal worden voorgelegd, na de opiniefase van KRW3 die in juni 2020 gepland is.
6.c	VV TKN-memo Pilot bodemdaling	
A&B	Kunt u aangeven welke kaders zijn gesteld en wat Rijnland wilt bereiken bij de subsidie van 10.000 euro regeneratieve landbouw?	Kaders onderzoek regeneratieve landbouw Zwanburgerpolder Het kader voor de ondersteuning van onderzoek en pilots gericht op remmen bodemdaling is het coalitieakkoord: • <i>Samenwerkingsproject met direct betrokkenen uit het gebied.</i> De verkenning naar regeneratieve landbouw in de Zwanburgerpolder (Boerderij de Eenzaamheid) is een maatschappelijk initiatief dat wordt uitgevoerd binnen het samenwerkingsverband Wij.land. Vanuit Rijnland is ook ingebracht dat studiesessie met ondernemers uit de omgeving worden georganiseerd voor onderlinge uitwisseling en om van elkaar te leren; • <i>Bijdrage aan een "wenkend perspectief"</i> De essentie van de regeneratieve landbouw is een andere bedrijfsmodel dat meer aansluit bij natuurlijke processen maar wel een degelijk verdienmodel heeft. Als onderdeel van de verkenning wordt gekeken naar mogelijkheden voor bedrijfsvoering met kleinere drooglegging en waar mogelijk beperkte emissie. Het relatief begrensde karakter van het bedrijf op een eiland biedt ook goede kansen voor een complete systeemanalyse die als basis kan fungeren voor het uitwerken van een "wenkend perspectief".
A&B	Klopt het dat bij natte teelt eerst een bestemmingswijziging moet komen?	De bestemmingen worden vastgelegd in een bestemmingsplan of in de toekomst omgevingsplan. De omschrijving kan daarbij uiteenlopen van "landbouw" tot meer gedifferentieerd zoals "bollenteelt". Als de omschrijving "landbouw" is, zou geen aanpassing nodig zijn om van conventionele weilanden naar natte teelten te gaan. Als de natte teelten een ander peilbeheer vergen kan wel noodzaak zijn tot aanpassing van het peilbesluit of de aanvraag van een peilafwijkingen. Voor zowel peilbesluit als peilafwijking is het bestuur van het hoogheemraadschap van Rijnland bevoegd gezag.

Beantwoording Technische Vragen

Aan: Verenigde vergadering
Onderwerp: Beantwoording technische vragen commissie Voldoende Water en Waterkwaliteit
Datum: 11 maart 2020

Technische vraag Dorette Corbey

Op 29 januari ontvingen de vv-leden het memo kaderplan binnenstad Gouda, waarin ter kennisgeving werd meegedeeld dat het college heeft besloten het ontwerp-peilbesluit Gouda binnenkort ter inzage te leggen.

Binnen de commissie Voldoende Water worden ontwerp-peilbesluiten besproken, voorafgaand of vlak na de terinzage legging. Gezien het grote belang van het peilbesluit Binnenstad Gouda, de betrokkenheid van de vv op dit onderwerp zou ik verwachten dat het ontwerp-peilbesluit Gouda ook aan de VV wordt voorgelegd. Bij andere peilbesluiten was dit ook het geval, niet zozeer ter besluitvorming maar wel ter bespreking.

Over binnenstad Gouda heeft de commissie wel eerder gesproken, naar aanleiding van de houtskoolschets waarin verschillende mogelijkheden werden voorgelegd. Dat heeft echter niet geleid tot een duidelijke standpuntbepaling van de vv, wel tot opmerkingen met betrekking tot kosten en verantwoordelijkheden. Maar ten aanzien van de houtskoolschets was er nog geen duidelijke positiebepaling van het college D&H. Daardoor was de discussie ook vrijblijvend.

Mijn vraag is dus: waarom is dit peilbesluit niet geagendeerd in de Commissie Vergadering van aanstaande woensdag? En: op welke manier heeft het college rekening gehouden met de diverse opmerkingen (geen besluiten) vanuit de VV? Wanneer wordt het ontwerp-peilbesluit Gouda wel geagendeerd?

Mijn achterliggende vraag is: is het niet verstandig als het college de VV wat meer meeneemt in ontwerp-peilbesluiten die van groot maatschappelijk belang zijn, en die omstreden zijn als het gaat om kosten, effecten, risico's enz?

Beantwoording

Zoals afgesproken is de ter inzage legging van het ontwerp-plan 'Gouda Stevige Stad – Kaderplan Bodemdaling Binnenstad' en het ontwerp-peilbesluit voor de stadboezem van Gouda via een tkn-memo aan de VV gemeld en niet meer zoals voorheen de gewoonte was ter bespreking geagendeerd voor de commissie Voldoende Water.

Deze plannen en de koers daarvan zijn echter in de voorbereiding wel meer dan een 'standaard' peilbesluit met en door de VV besproken. In de vroegere voorbereiding was dat met de vorige VV-leden. Die momenten zijn benoemd in de tkn-memo onder het kopje context / eerdere behandeling college en VV. Dit is allemaal meer dan gebruikelijk:

- In september 2019 besprak de VV aan de hand van een beeldnota de 'houtskoolschets'. Daarin waren alle resultaten tot dat moment gebundeld: twee mogelijke technische oplossingsrichtingen, de kwalitatieve beoordeling daarvan aan de hand van het afwegingskader, de uitgangspunten voor de financiering van maatregelen en een aanzet voor een lange termijn agenda.
- Tijdens een gezamenlijk werkbezoek van de gemeenteraadsleden van Gouda en de leden van de VV van Rijnland op 24 mei 2019 heeft een aantal van de VV-leden zich laten informeren over de achtergronden van en dilemma's bij het complexe bodemdalingsvraagstuk in de binnenstad van Gouda.
- In maart 2019 bespraken de toenmalige leden van de VV de koers van het project aan de hand van een beeldnota over de contouren van de houtskoolschets, bestaande uit de beoogde inhoudsopgave van het 'Kaderplan Bodemdaling Binnenstad', het afwegingskader en een beschrijving van de technische varianten en m.b.t. de governancearrangementen (verantwoordelijkheden en kosten/batenverdeling).
- In september 2018 vormden de toenmalige VV-leden zich in een gezamenlijke vergadering met de leden van de gemeenteraad een beeld over het project, het kaderplan en de gezamenlijke rol in de vaststelling.
- In juni 2018 ontvingen de toenmalige VV-leden een beeldnota met een overzicht van de conclusies van 4 jaar onderzoek en de aanpak voor het opstellen van het KBB.

De opmerkingen van VV-leden tijdens deze bijeenkomsten zijn steeds meegenomen in de verdere uitwerking van het plan. Overigens betroffen die vooral veel instemming dat we op de goede weg waren. Een duidelijk voorbeeld daarvan is het afwegingskader (de tabellen achterin het KBB) waarin de opmerkingen vanuit de VV zijn geland in de aspecten waarop de verschillende varianten worden beoordeeld.

Beantwoording Technische Vragen

Aan: Verenigde vergadering
Onderwerp: Beantwoording technische vragen commissie Voldoende Water en Waterkwaliteit
Datum: 11 maart 2020

Bij de definitieve vaststelling (in september) wordt de gebruikelijke route gevolgd met eerst behandeling in de commissie Voldoende Water en vervolgens in de VV. Parallel daaraan vindt een vergelijkbare behandeling plaats door de gemeenteraad van Gouda.